herpy

SLANGER

Black Kingsnake

Lampropeltis nigra

Lampropeltis nigra er en middelstor til stor kongeslange fra det østlige USA, sort, og i den sydlige del af udbredelsen har hver skæl en lille gul eller hvid plet. Den bliver 90-120 cm, æder gnavere, øgler, frøer og andre slanger og er robust og nem at passe. Den passes enkeltvis i et gulvterrarie med varmeplads og moderat luftfugtighed og kan blive over 20 år.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Lampropeltis getula nigra; Ophibolus getulus niger*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**90-120 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**21-28 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**5-15 æg**
Inkubation	**60-70 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Invasiv art: *Lampropeltis nigra* står som del af *Lampropeltis getula* i bred forstand på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning (gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141, udvidet med (EU) 2022/1203). Efter art. 7 i forordning (EU) nr. 1143/2014 er det forbudt at indføre, holde, avle, transportere, sælge, bruge, bytte, lade formere sig og udsætte arten. Art. 31: kæledyr, der blev holdt før optagelsen i 2022, må beholdes til de dør, i lukket opbevaring, hvor formering og flugt er udelukket. Spørg SGAV om de danske regler. Ikke CITES eller EU-bilag A-D.

Om arten

Lampropeltis nigra er en kraftigt bygget, helt glat og blank slange. Grundfarven er sort, og undersiden er ofte sort og hvid som et skakbræt. Midt på hver skæl på ryggen sidder en lille gul eller hvid plet. Pletterne er tydeligst hos dyr fra den sydlige del af udbredelsen og bliver svagere mod nord, hvor mange voksne dyr er næsten helt sorte. Sjældent ses svage spor af tværbånd. Artsnavnet *nigra* henviser til den overvejende sorte ryg.

Voksne dyr er normalt 90-120 cm, og de største når omkring 180 cm. Arten blev tidligere regnet som en underart af *Lampropeltis getula*, men er siden 2009 en selvstændig art. Den adskilles fra beslægtede kongeslanger på farvetegning og udbredelse: arten lever øst for Mississippi-floden. I hobbyen bruges navnene ikke altid ens, så det er værd at kontrollere,

hvilken art et dyr faktisk er, før man køber det.

Kongeslanger er hårdføre og tåler fangenskab godt. Ved fare ryster de med halen, afgiver ildelugtende sekret og afføring og slår af og til ud, men de er normalt rolige og vænner sig til håndtering. Slægten æder andre slanger, og det præger holdformen: dyrene skal holdes hver for sig. Der findes farve- og tegningsvarianter (morfer) i fangenskab. Vejledningen handler om arten selv, ikke om genetik.

Udbredelse og levested

Lampropeltis nigra lever i det østlige USA. Udbredelsen går fra det sydlige Illinois, Indiana og Ohio og det tilstødende West Virginia gennem Kentucky og Tennessee og videre mod syd langs foden af Appalacherne og Alabama-flodens opland til kysten ved Mexicogolfen i det sydlige Alabama og Mississippi og den østlige del af Louisiana. Mod vest danner Mississippi-floden grænsen til *Lampropeltis holbrooki*. Typelokaliteten er Wheatland i Knox County, Indiana.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Lampropeltis nigra lever i mange slags landskaber og findes ofte nær mennesker: på forladte gårde, i bunker af affald og brænde, i kanten af flodsletter og i tæt krat langs vandløb og sumpe. Dyrene ligger skjult under træstammer, brædder og sten. Føden består af gnavere og andre små pattedyr, fugle, æg, frøer, øgler og andre slanger, også giftslanger, og byttet dræbes ved omsnoning. Om den daglige rytme og årscyklus findes kun lidt beskrevet for arten selv; nære slægtninge i *L. getula*-gruppen er mest aktive om dagen, går i vinterhvile i den kolde årstid og lægger æg i forsommeren.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Der findes lidt artsspecifik viden om pasningen af *Lampropeltis nigra*. Tallene her er lånt fra kongeslanger i almindelighed, især *Lampropeltis californiae* og *Lampropeltis getula*, som har samme krav.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde). Større er bedre, for arten er aktiv og udforsker hele terrariet, og dyr over 120 cm trives bedst i 150 × 60 × 60 cm. Unger bor i et mindre terrarie eller en ventileret kasse til at begynde med og flyttes, når de ikke længere kan strække sig ud og bevæge sig langs kanten.

Låget skal kunne låses. Slangen finder enhver svaghed, og et frontåbnende terrarie med lås eller et låg med klemmer er det sikre valg. Brug ikke tape.

Bunden skal være jord, der holder en moderat fugtighed. En blanding af 40 % muldjord uden tilsætningsstoffer, 40 % færdigblandet terrariejord og 20 % legesand i et lag på omkring 10 cm fungerer godt, og et lag tørre blade ovenpå giver skjul og hjælper på fugtigheden. Spåner af fyr og ceder bør undgås på grund af de aromatiske olier. Fodr eventuelt i en separat kasse, så dyret ikke sluger bund.

Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så små, at slangen ligger tæt i dem. Grene, kork og sten giver motion. Fjern afføring dagligt, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Dyret regulerer sin temperatur ved at flytte mellem varme og kolde steder, så terrariet skal have en tydelig gradient. Overfladen under varmelampen skal være 29-32 °C, målt med et infrarødt termometer, og den kolde ende 21-26 °C. Brug en halogenpære over en lys, flad sten eller et stykke træ som solplads, og stil et mørkt skjul i den varme ende. Ligger dyret på varmepladsen i lange perioder, har det brug for mere varme. Bruger det den aldrig, har det brug for mindre.

Slå varmen fra om natten. Temperaturen følger rummet og må gerne falde til 18-22 °C, men ikke under 18 °C.

Brug aldrig varmesten. Varmen er for koncentreret og giver forbrændinger. Varmemåtter kan bruges som supplement, men kun med termostat. Placér terrariet væk fra vinduer, hvor solen kan overophede det.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 40-60 %, målt med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Den er højere i den kolde ende og om natten og lavere i den varme ende, og det er normalt. Klam luft skal undgås. Fugtigheden hæves med en forstøver, med fugtig sphagnum i skjulet i den kolde ende og med et lag blade på bunden. Stil et fugtigt skjul frem, når dyret skal skifte hud.

Stil altid en skål med friskt vand frem, stor nok til, at dyret kan lægge sig i den. Bliver luften klam, skal skålen være mindre eller fjernes nogle dage om ugen. Skrub skålen hver uge med et desinfektionsmiddel til dyr.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er mest aktiv om dagen og soler sig i naturen. Den kan klare sig uden UVB, men UVB anbefales for den bedste velfærd. Det passer til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % UVB, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde og sidder over den varme side. Målet er et UV-indeks på 2-3 ved solpladsen. Over net er afstanden mellem rør og dyr 25-30 cm, uden net 35-45 cm, og det bør kontrolleres med en UV-måler. Rørene skiftes hver 12. måned.

Suppler med en kraftig LED-pære på 6.500 K, der dækker det meste af terrariets længde. Lyset er tændt omkring 12 timer, og dagslængden tilpasses årstiden. Der må ikke være lys om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

L. nigra er kødæder og skal have hele byttedyr. Mus er standardfoder, og når dyret vokser, bruges unge rotter. Variation er vigtig: vagtler, vagtelæg og daggamle kyllinger kan bruges, og en varieret kost gør dyret sundere og mindre kræsent. Fodr optøede, frosne byttedyr. Det er sikrere, for levende gnavere kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger.

Byttedyrets tykkelse må højst være 1,5 gange slangens bredeste sted, eller omkring 10 % af dens vægt. Fodringshyppighed: - Nyudklækkede: hver 5.-7. dag. - Unge: hver 7.-10. dag. - Voksne: hver 10.-14. dag.

Bliver dyret for fedt, skal fodringen være sjældnere eller byttedyrene mindre. Håndtér ikke dyret, før bulen efter måltidet er væk. En let støvning af byttet med kalk og multivitamin en gang imellem forebygger mangler. Giv ikke frugt og grønt: slangen kan ikke fordøje plantemateriale.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

L. nigra er robust og tolerant. Giv et nyt dyr omkring 2 uger i fred, og start først håndtering, når det æder regelmæssigt. Begynd med korte omgange på højst 5 minutter, og løft dyret nedefra, med støtte under kroppen. Et nervøst dyr ruller sig sammen, hvæser, ryster med halen og afgiver ildelugtende sekret og afføring. Det er et naturligt forsvar, som aftager med tiden. Bid er ufarlige. Håndtér ikke dyret, når øjnene er blålige og mælkede op til hudskiftet, eller lige efter fodring. Vask hænder før og efter, for krybdyr kan bære salmonella.

Hold dyrene hver for sig. Arten æder andre slanger, også artsfæller, og unge dyr kan æde hinanden. Ved parring sættes hannen ind til hunnen under opsyn, og dyrene skilles igen bagefter.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Hos nære slægtninge sker den normalt efter 2-4 år, og vægt og huld betyder mere end alderen. Hannerne har en længere og bredere halerod med plads til hemipenerne. Kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Dyrene skal være fuldvoksne og i godt huld, før de sættes i avl.

PARRING

Parringen følger vinterhvilen. Temperatur og længde for vinterhvilen i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Dyrene skal være fri for parasitter og i godt huld, før de nedkøles, og fodres ikke de sidste par uger før hvilen, så tarmen er tom. Vand skal altid være tilgængeligt. Efter hvilen varmes dyrene gradvist op og fodres godt, før de sættes sammen.

Sæt altid hannen ind til hunnen, ikke omvendt, og gentag introduktionen med et par dages mellemrum. Hannerne kæmper om hunnerne, så hold ikke to hanner sammen. Fodr kun, når dyrene er adskilt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Kuldets størrelse er ikke dokumenteret for *Lampropeltis nigra*. Hos *Lampropeltis californiae* lægger hunnen æggene omkring seks uger efter ægløsningen, ofte efter et hudskifte, og kuldet er typisk 5-15 æg. Giv hunnen en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum på den varme side. Hunnen passer ikke æggene. Hun er udmattet efter æglægningen og skal have rigeligt med føde for at genopbygge kræfterne.

INKUBATION

Tag æggene forsigtigt ud, og vend dem ikke. Hænger de sammen, skal de ikke skilles med magt. Læg dem på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller i låget, og begrav dem ikke. Vermiculiten skal være fugtig, men ikke så våd, at der kan vrides vand ud. Inkubationen er ikke dokumenteret for arten. Tallene er lånt fra *Lampropeltis californiae*: 26-29 °C, og æggene klækker efter 60-70 dage. Tjek æggene en gang om ugen for skimmel og sammenfald, og fjern dårlige æg. Ungerne bliver i ægget en dag eller to, mens de optager blommesækken. Hjælp ikke med udklækningen.

OPDRÆT AF UNGER

Hver unge sættes for sig i et lille terrarie eller en ventileret kasse med skjul, vand og en varmekilde. Unger æder hinanden og må aldrig holdes sammen. Ungerne æder først efter det første hudskifte, omkring en uge efter klækningen. Derefter tilbydes de en nyfødt mus hver uge, helst optøet. Unger, der ikke vil æde, kan ofte lokkes ved at gnide musen med duft fra en øgle. Vokser de, øges byttets størrelse og hyppigheden gradvist. Nægter en unge at æde, så tjek temperaturerne, og prøv igen efter en uge.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Forbrændinger fra varmesten og uafskærmede varmepærer.
- Forstoppelse ved for lav temperatur, for lidt vand eller indtag af bundmateriale.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Luftvejsinfektion ved for kold eller fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Bid fra levende byttedyr. Brug optøede dyr.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop og æder regelmæssigt. Vej dyret hver uge, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.